

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Kinkhoestvaccinatie voor zwangere vrouwen

Vragen en antwoorden

Kinkhoestvaccinatie maakt al sinds 1957 deel uit van het Rijksvaccinatieprogramma. Hierdoor is het aantal kinkhoestgevallen drastisch afgenomen. Maar de afgelopen 20 jaar komt kinkhoest weer vaker voor. Het is vooral gevaarlijk voor niet of onvolledig gevaccineerde baby's.

De Gezondheidsraad heeft eind 2015 het advies uitgebracht om zwangere vrouwen in het derde trimester van hun zwangerschap een inenting tegen kinkhoest aan te bieden. Op deze manier worden baby's beter beschermd tot ze oud genoeg zijn om zelf volledig gevaccineerd te zijn. De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport moet nog besluiten of hij dit advies overneemt.

Hoe beschermt het vaccineren van zwangere vrouwen baby's tegen kinkhoest?

Na een kinkhoestvaccinatie maakt het lichaam antistoffen tegen kinkhoest aan. Bij een zwangere vrouw gaan deze antistoffen via de navelstreng ook naar de ongeboren baby. De baby heeft dan bij de geboorte al antistoffen tegen kinkhoest en is de eerste maanden van het leven beschermd tegen deze ziekte. Vrouwen die in het verleden door vaccinatie of doormaken van kinkhoest antistoffen hebben opgebouwd, hebben na een jaar nog wel genoeg antistoffen om zichzelf te beschermen tegen kinkhoest, maar niet meer voldoende om hun baby ook te beschermen.

Is het vaccineren van zwangere vrouwen effectief?

Ja, uit Brits onderzoek blijkt dat 91% van de baby's in de eerste drie maanden na de geboorte beschermd is tegen kinkhoest, als vrouwen tijdens het derde trimester van de zwangerschap zijn gevaccineerd. Volgens de Gezondheidsraad kunnen, wanneer zwangere vrouwen in Nederland gevaccineerd worden, per jaar ongeveer 100 (van de ongeveer 128) ziekenhuisopnames vanwege kinkhoest bij kinderen jonger dan vijf maanden worden voorkomen.

Is het vaccineren van zwangere vrouwen tegen kinkhoest veilig?

Het kinkhoestvaccin is een geïnactiveerd vaccin. Op basis van het werkingsmechanisme zijn er geen problemen te verwachten. Al sinds de jaren zestig is er veel ervaring met het vaccineren van zwangere vrouwen tegen tetanus en difterie (dit zijn

ook geïnactiveerde vaccins) en dit blijkt veilig te zijn voor moeder en ongeboren kind. Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat ook kinkhoestvaccinatie tijdens de zwangerschap veilig is voor moeder en ongeboren kind. Uit onderzoek in het Verenigd Koninkrijk onder 20.000 gevaccineerde zwangere vrouwen kwamen geen aanwijzingen naar voren dat vaccinatie leidt tot een verhoogd risico op zwangerschapscomplicaties. Er is in deze studie onder meer

gekeken naar laag geboortegewicht, vroeggeboorte, doodgeboorte, zwangerschapsvergiftiging en sterfte van de moeder. In een groot vergelijkend onderzoek onder 120.000 vrouwen (waarvan ruim 26.000 gevaccineerd tegen kinkhoest tijdens de zwangerschap) in de Verenigde Staten werd geen verhoogde kans gevonden op zwangerschapscomplicaties zoals zwangerschapsvergiftiging, vroeggeboorte of laag geboortegewicht. Er werd een klein verhoogd risico gevonden op ontstoken vliezen. In deze studie had dit geen gevolgen voor vroeggeboorte of gezondheids-risico's voor het kind. Ook in een Argentijnse studie waarin 1.200.000 vrouwen tijdens de zwangerschap zijn gevaccineerd tegen kinkhoest, bleek vaccinatie veilig te zijn voor moeder en ongeboren kind.

Is er al ervaring met het vaccineren van zwangere vrouwen in andere landen?

Ja, het vaccineren van zwangere vrouwen tegen kinkhoest gebeurt al op grote schaal in de Verenigde Staten (sinds 2011), het Verenigd Koninkrijk (sinds 2012), Argentinië (sinds 2012), België (sinds 2013), Ierland (sinds 2013), Israël (sinds 2015), delen van Australië (sinds 2015) en Spanje (sinds 2015).

Deze publicatie is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

maart 2018

Wat is het beste moment in de zwangerschap om te vaccineren tegen kinkhoest?

De beste periode om een zwangere vrouw te vaccineren is tussen de 28 en 32 weken zwangerschap. In deze periode worden de meeste antistoffen via de placenta aan het ongeboren kind gegeven en zullen ook vroeg geboren baby's er voordeel van hebben. Vaccinatie is mogelijk tot 38 weken.

Moeten vrouwen tijdens elke zwangerschap opnieuw worden gevaccineerd?

Ja, voor een goede bescherming is het belangrijk dat vrouwen tijdens elke zwangerschap opnieuw worden gevaccineerd tegen kinkhoest. Op deze manier komen er zoveel mogelijk antistoffen bij het ongeboren kind terecht. Bij een meerlingzwangerschap volstaat één vaccinatie.

Welke kinkhoestvaccins zijn geschikt voor zwangere vrouwen?

De meeste volwassenen hebben al eens een kinkhoestvaccinatie gehad of (ongemerkt) een kinkhoestinfectie doorgemaakt. Daarom is een boostervaccinatie voldoende. Een booster bevat een lagere dosering werkzame stoffen (antigenen) dan een vaccin dat bedoeld is voor kinderen die nog niet gevaccineerd zijn. Er bestaat geen vaccin dat alleen beschermt tegen kinkhoest. Het is altijd een combinatievaccin dat ook beschermt tegen difterie en tetanus en afhankelijk van het vaccin, ook tegen polio. In Nederland zijn de volgende boostervaccins geregistreerd:

Vaccin (merknaam)	Beschermt tegen
Boostrix®	Kinkhoest, difterie en tetanus
diTekiBooster®	Kinkhoest, difterie en tetanus
Triaxis®	Kinkhoest, difterie en tetanus
Boostrix Polio®	Kinkhoest, difterie, tetanus en polio
Triaxis Polio®	Kinkhoest, difterie, tetanus en polio

Meer informatie

www.rivm.nl/kinkhoestvaccinatiezwangerevrouwen
www.rivm.nl/vaccinaties